Jaarverslag 2022 en Uitvoeringsprogramma 2023

VTH Fysieke leefomgeving OWO-gemeenten

Datum: 15 februari 2023
Steller : Simon Veenema (OWO-VTH)
Versie: 2.0

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding 4
2 Samenvatting 5
3 Wettelijke en beleidsmatige kaders 7
3.1 Beleidscyclus 7
3.2 VTH beleidsplan 2020-2024 7
3.3 Uitvoeringsprogramma en jaarverslag 8
3.4 Coalitie/college akkoorden 2022-2026 8
3.5 Verordening Fryskpeil (Kwaliteitscriteria) 8
3.6 Wet Bibob 9
3.7 Landelijke handhavingsstrategie 9
3.8 Alcoholwet 9
3.9 Evenementenbeleid 9
3.10 Integraal veiligheidsbeleid 9
3.11 Interbestuurlijk toezicht (IBT) 10
3.12 Ondermijning 10
3.13 Ontwikkelingen 10
3.13.1 Wet kwaleitsborging voor het bouwen (Wkb) 10
3.13.2 Omgevingswet 11
4 Vergunningverlening 12
4.1 Vergunningverlening APV& Bijzondere wetten 12
4.1.1 Evenementen 12
4.1.2 Algemene Informatievraag 12
4.1.3 Exploitatievergunning 14
4.1.4 Alcoholwet 14
4.2 Vergunningen WABO 16
4.2.1 Bouw en RO 16
4.2.2 Natuur en kappen 16
4.2.3 Vooroverleg 16
4.3 Monitoring termijnen 18
4.4 Meldingen 18
4.4.1 Milieu 18
4.4.2 Sloopmeldingen 18
4.4.3 Brandveilig gebruik 18
5 Juridisch 20
5.1 Handhavings- en strafbeschikkingen 20
5.2 Overige juridische zaken 20
5.3 Rechtsbescherming 20
5.4 Drugspanden (Damocles) 21
5.5 Klachten en meldingen 21
5.6 Passend gesprek/mediation 21
6 Toezicht en Handhaving 23
6.1 Toezicht bouw 23

6.2 Brandveiligheid 24
6.3 Milieu 24
6.4 Toezicht APV 25
6.5 Toezicht Horeca& recreatie 25
6.6 Toezicht Bijzondere wetten 26
6.7 Ondermijning 26
6.8 Overige toezicht en handhavingszaken 26
7 (door)Ontwikkelen 29
7.1 Klanttevredenheidonderzoek 29
7.2 Nieuwe VTH vakaplicatie 29
7.3 Kwaliteitscriteria 29
7.4 Opleiden 29
7.5 Bodemplaat VTH 30
8 Samenwerking, Afstemming 30
8.1 OWO 30
8.2 Provinciaal VTH overleg 30
8.3 BOA samenwerking 30
8.4 Integraal veiligheidsoverleg (IVO) 30
8.5 Veiligheidsregio Fryslân (VRF) 31
8.6 FUMO 31
8.7 Gemeentelijke Organisatie 32
9 Capaciteit en Budgetten 33

1 INLEIDING

Om een veilige, gezonde, leefbare en duurzame omgeving te onderhouden en te verbeteren hebben alle OWO gemeenten in 2020 het Beleidsplan VTH voor de Fysieke Ruimtelijke Leefomgeving 2020-2024 OWO-gemeenten vastgesteld. Dit Beleidsplan OWO-VTH harmoniseert de werkwijze rond de VTH-taken in de OWO-gemeenten met oog voor maatwerk.

Op basis van het VTH-beleid stellen we vervolgens jaarlijks een jaarverslag en een uitvoeringsprogramma op.
Met het uitvoeringsprogramma, verplicht vanuit de WABO en het Besluit omgevingsrecht, laat het college aan de raad, inwoners, instellingen en bedrijven zien, wat het college in 2023 gaat doen om de doelen uit het VTH-beleidsplan te bereiken. In het VTH-beleidsplan is een aantal doelen geformuleerd. Deze lange termijn doelen zijn o.a. afgeleid van doelstellingen uit het Collegeprogramma, diverse visies, en de uitkomsten van de omgevingsanalyses. Daarnaast hebben wij ook de jaarlijkse informatieplicht over de naleving van de kwaliteitscriteria opgenomen.

Wanneer we afwijken van de kaders van het VTH-beleidsplan, is dit in het uitvoeringsprogramma vastgelegd. Ook als er tussentijds nieuw beleid is vastgesteld dat van invloed is op de uitvoering van de VTH-taken, dan is het uitvoeringsprogramma op deze onderdelen aangevuld.

Met het jaarverslag 2022 laat het college zien, wat het heeft gedaan om de doelstellingen uit het uitvoeringsprogramma 2022 en VTH-beleidsplan te realiseren. Het jaarverslag is ook een evaluatie over hoe het naleefgedrag zich op de verschillende beleidsterreinen ontwikkelt, welke nieuwe ontwikkelingen de aandacht verdienen en of de probleem- en risicoanalyse nog actueel is.

Er is dit jaar voor het eerst een jaarverslag en uitvoeringsprogramma opgesteld voor alle drie de OWO-gemeenten samen. Dit houdt in dat alle data en gegevens van de drie gemeenten gebundeld zijn tot één geheel. Daar waar nodig zijn de lokale bijzonderheden vermeld.

Het jaarverslag en uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving Fysieke Leefomgeving wordt na vaststelling in de 3 OWO colleges, ter informatie toegestuurd aan de raad en aangeboden aan de interbestuurlijk toezichthouder (de provincie Fryslân).

Leeswijzer

De samenvatting staat in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 geven we een overzicht van de wetgeving en de beleidskaders die van toepassing zijn op onze werkzaamheden. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4, 5 en 6 toegelicht wat voor vaste werkzaamheden en projecten we hebben uitgevoerd en gaan uitvoeren in 2023. In hoofdstuk 7 staan welke ontwikkelingen we de komende periode verwachten.
Daarbij ligt de focus op de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. De evaluatie is verwerkt in de verschillende hoofdstukken. In hoofdstuk 8 staan de belangrijkste samenwerkingspartners. Het budget en de benodigde capaciteit voor het uitvoeren van al deze taken, bespreken we in hoofdstuk 9.

2 SAMENVATTING

Jaarlijks stellen de colleges van B&W in de OWO-gemeenten een jaarverslag en een uitvoeringsprogramma Fysieke ruimtelijke Leefomgeving vast. Het verslag en programma hebben betrekking op de fysieke ruimtelijke leefomgeving. Hieronder vallen de ruimtelijke ordening, bouwen en wonen, brandveiligheid, milieu en natuur, openbare ruimte/algemene plaatselijke verordening (APV), Alcoholwet en Bijzondere wetten. In het verslag is tevens de informatieplicht rond de naleving van de kwaliteitscriteria opgenomen.

Het jaarverslag is een belangrijk sturingselement in de beleidscyclus; wij rapporteren of de doelen uit het programma en het beleid behaald zijn. In het uitvoeringsprogramma werken we uit welke activiteiten we ondernemen om bij te dragen aan het realiseren van de doelstellingen uit ons beleid.

Ook uit de toets van het Interbestuurlijk toezicht (provincie Fryslân) van vorig jaar blijkt dat wij de VTH-beleidscyclus goed doorlopen.

In 2022 hebben Covid-19, en een toename van klachten en meldingen impact gehad op de uitvoering van onze toezichtwerkzaamheden in relatie tot de in te zetten capaciteit. Wij hebben hierdoor minder fysieke controles uitgevoerd dan gepland. De beschikbare toezicht capaciteit hebben we zoveel mogelijk ingezet op de meest risicovolle aspecten en klachten en daarnaast zijn wij meer steekproefsgewijs gaan controleren.

Door deze werkwijze, ingrijpen bij milieuovertredingen en het geven van voorlichting, is er gewerkt aan een schone, veilige en duurzame leefomgeving. Een deel van de controles is doorgeschoven naar 2023. Wij hebben voor 2022 extra capaciteit ingehuurd bij de Veiligheidsregio om een inhaalslag te maken op het thema brandveiligheid. De Veiligheidsregio gaat structureel deze controles voor ons uitvoeren.

Volgens ons beleid geven wij de prioriteit aan thema's die de meeste risico's voor de omgeving hebben, zoals milieu, brandveiligheid, constructieveiligheid en omgevingsveiligheid. Als uitgangspunt hanteren we niet het aantal controles, maar de inzet van capaciteit op de meest risicovolle activiteiten. Wij kiezen dus voor kwaliteit boven kwantiteit. Door de verbeterde kwaliteit van de controles en de focus te leggen op de meest risicovolle aspecten, wordt de veiligheid van onze leefomgeving verbeterd.

Naast de reguliere werkzaamheden zijn er een aantal onderwerpen die extra inzet en aandacht vragen:

- De voorbereiding en implementatie van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging bouw; aandachtspunten daarbij zijn de digitale component van deze wetgeving en de overdracht van taken naar zowel de Omgevingsdienst als de private sector;
- De kortere doorlooptijd bij vergunningverlening, stroomlijning van processen en de dienstverleningscomponent;
- Ondermijning: werken aan organisatie brede bewustwording, gerichte acties, Bibob uitbouwen en integrale samenwerking en informatie-uitwisseling met (handhavings)partners;
- Inspanningen op het gebied van Alcoholwet blijven in ieder geval op hetzelfde niveau;
- Met toezicht verder gaan op de ingeslagen weg: aandacht voor buitengebied en groen, projectmatige aanpak, actieve aanpak van overlast door meer zichtbaar en aanspreekbaar te zijn op straat;
- Bodemplaat VTH. Na 7 jaar OWO-VTH op basis van nagenoeg dezelfde uitgangsformatie en middelen is het een goed moment om toekomst gericht te onderzoeken of de beschikbare middelen, zowel in capaciteit en kwaliteit nog de juiste zijn. Er staan grote veranderingen voor de deur die vragen om te schakelen en te zorgen dat de afdeling ook toekomstbestendig blijft.

Wij hebben voor 2023 extra capaciteit vrijgemaakt voor klachten en ad-hoc zaken. Hiervoor zijn twee extra handhavers aangenomen. We zien een toename in het aantal klachten en milieu incidenten zoals kamerverhuur, houtrookoverlast, algemene geur- en geluidoverlast klachten. Het afhandelen hiervan kost meer inzet dan een gemiddelde geplande controle. Een deel van deze incidenten kan worden voorkomen door aan de voorkant meer in te zetten op voorlichting, duidelijke regelgeving en projectmatige, gestructureerde controles. Bij het uitwerken van het Omgevingsplan kan de gemeente

zelf regelgeving opstellen. Het is van belang dat er in elk geval duidelijke regels worden opgenomen in het Omgevingsplan.

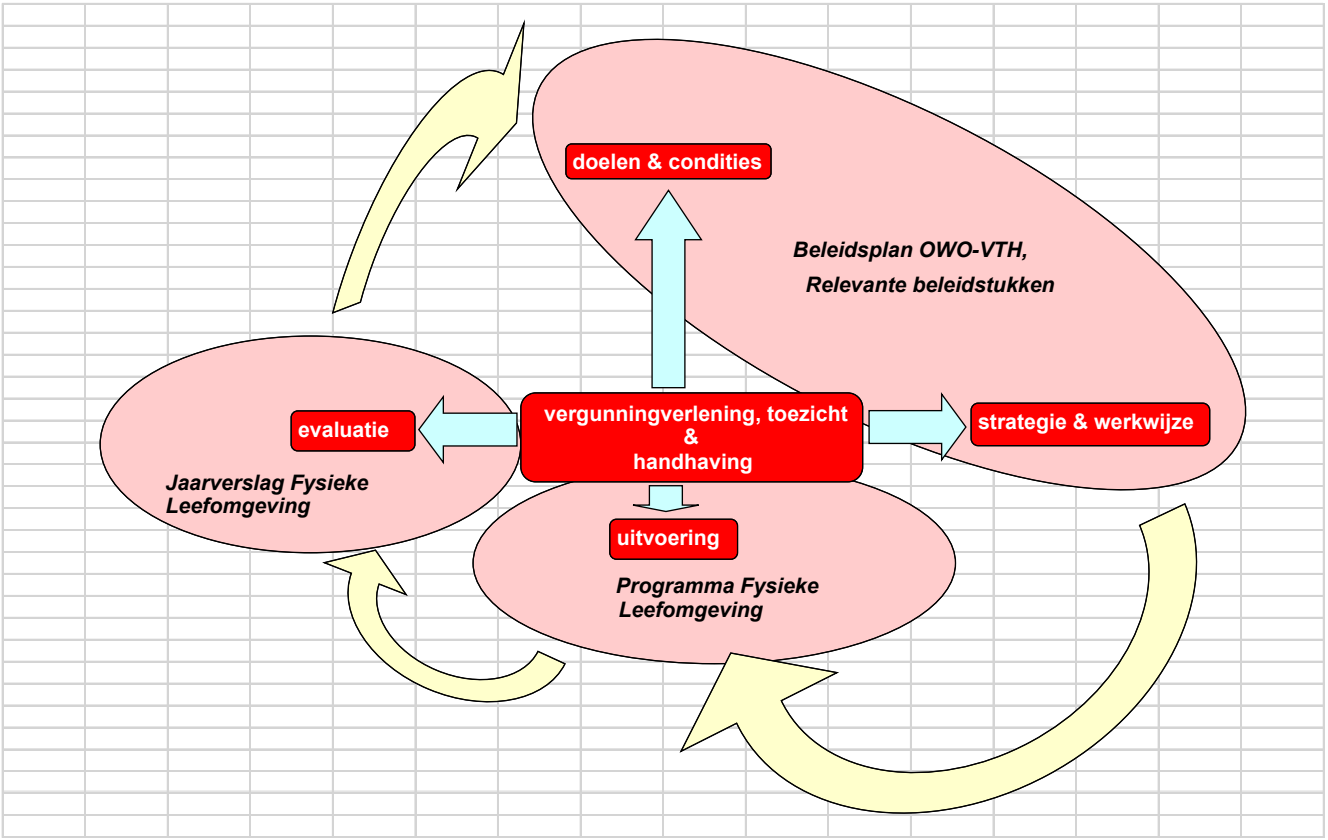
De omgevingsdienst FUMO heeft in 2022 verder gewerkt aan het op orde brengen van de organisatie. We hebben samen met de FUMO verder gewerkt aan de diverse onderwerpen zoals de Mandaatregeling en het uitvoeringsprogramma. Vanaf 2022 heeft de FUMO een eigen jaarprogramma. Gelijktijdig met het lokale jaarverslag en uitvoeringsprogramma, wordt het jaarprogramma VTH basistaken 2023 - uitgevoerd door de FUMO – vastgesteld.

3 WETTELIJKE EN BELEIDSMATIGE KADERS

In dit hoofdstuk zijn de wettelijke en beleidsmatige kaders beschreven waar we bij het opstellen van het Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) beleid en de uitvoering rekening mee houden.

3.1 Beleidscyclus

Het uitvoeringsprogramma, jaarverslag, VTH-beleidsplan 2020 t/m 2024 maken onderdeel uit van een strategische cyclus (doelen en prioriteiten, uitvoering en resultaten, evaluatie, bijstelling doelen en prioriteiten) en een operationele cyclus (programma, uitvoering en resultaten, verslag en evaluatie, programma), die samen de beleidscyclus vormen. Dit is opgenomen in onderstaande figuur.

3.2 VTH beleidsplan 2020-2024

Uit een mooi OWO proces waarbij de raden uit de 3 gemeenten input hebben geleverd, is in 2020 in de 3 OWO colleges het Beleidsplan 'Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Fysieke Ruimtelijke Leefomgeving 2020-2024 OWO-gemeenten' vastgesteld. Daarin zijn de VTH-doelen voor de komende jaren vastgelegd. De VTH-doelen luiden als volgt:

1. Behoud en verbetering van ruimtelijke Kwaliteit, veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en schone leefomgeving;
2. Goede UitvoeringsKwaliteit en vermindering Kwetsbaarheid;
3. Klantgerichte dienstverlening*;
4. Financiën (Kosten): beschikbare middelen zijn in evenwicht met de gestelde doelen.

**in dit geval wordt de klant beschouwd als de afnemer van de diensten van de gemeenten.*

Vanuit de wetgeving en het interbestuurlijke toezicht van de provincie Fryslân is het belangrijk om meetbare doelen te stellen. Er zijn veel factoren die van invloed zijn op de meetbaarheid van de gestelde doelen. Onder andere conflicterende belangen tussen burgers en maatschappelijke ontwikkelingen.

3.3 Uitvoeringsprogramma en jaarverslag

Het opstellen van een jaarlijks uitvoeringprogramma en jaarverslag, is op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO) verplicht voor de WABO-taken. Het vormt onderdeel van de beleidscyclus. Inhoudelijke eisen zijn uitgewerkt in het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor). Met de inwerkingtreding van de Wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (Wet VTH, april 2016) zijn deze verplichtingen ook gaan gelden voor de WABO-vergunningverlening. Het vaststellen van een uitvoeringsprogramma en jaarverslag is een bevoegdheid van het college. De stukken leggen wij ter informatie voor aan de gemeenteraad. Voor vergunningverlening op het gebied van APV & Bijzondere Wetten geldt deze verplichting niet. Het verlenen van vergunningen voor bijvoorbeeld evenementen en op grond van de Alcoholwet is toebedeeld aan de burgemeester. Voor de volledigheid is ervoor gekozen om vergunningverlening op het gebied van APV & Bijzondere Wetten wel in dit uitvoeringsprogramma mee te nemen.

3.4 Coalitie/college akkoorden 2022-2026

In 2022 zijn de gemeenteraadverkiezingen geweest. Deze hebben geresulteerd in een drietal coalitie/collegeakkoorden. Uit deze ambities hebben we thema's opgehaald die OWO-breed opgepakt kunnen worden en bijdragen aan de lokale ambities. Denk daarbij aan de invoering van de Omgevingswet, harmonisatie van de APV, verbeteren van de klantgerichtheid (zichtbaar en benaderbaar), ondermijning en aandacht voor efficiënte en effectieve processen. Daarnaast is er ruimte voor lokale ambities.

3.5 Verordening Fryskpeil (Kwaliteitscriteria)

In de Wet VTH is omschreven dat gemeenten verplicht zijn om kwaliteitscriteria vast te stellen in een beleidsnota of verordening. De kwaliteitscriteria zijn bedoeld om de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (de VTH-taken) door gemeenten en provincies in het Omgevingsrecht te professionaliseren en de kwaliteit in de organisatie te borgen. Met de VTH-kwaliteitscriteria maken we inzichtelijk welke kwaliteit inwoners, bedrijven en instellingen mogen verwachten bij de uitvoering of de invulling van de taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

De criteria gaan over zowel het proces als de inhoud. In Fryslân zijn in 2020 de landelijke kwaliteitscriteria 2.2 vertaald in de verordening VTH-kwaliteit en kwaliteitscriteria Frysk peil F2. In november 2021 hebben de drie OWO-colleges de geactualiseerde Friese VTH-kwaliteitscriteria Frysk Peil F2 vastgesteld. Het betreft met name een technische actualisatie van de landelijke set VTH-kwaliteitscriteria.

Volgens de vastgestelde Verordening kwaliteit VTH moet het college jaarlijks mededeling doen aan de raad over de naleving van de kwaliteitscriteria. Wij hebben deze jaarlijkse informatieplicht meegenomen in dit jaarverslag.

3.6 Wet Bibob

De Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (wet Bibob), geeft de bevoegdheid aan gemeenten om de financiële constructie te controleren bij specifieke vergunningaanvragen. Doel van de wet is om malafide praktijken aan te pakken (via de bestuursrechtelijke weg). Zo kan bij een aanvraag informatie worden opgevraagd over de financiering van een nieuw te openen restaurant. Indien er twijfels zijn over een aanvrager, dan kan het landelijke bureau Bibob worden ingezet. Door de gemeente wordt alleen het bureauonderzoek gedaan.

Voor de toepassing van de Wet Bibob is beleid vastgesteld. Hierin staat vermeld dat wij bij elke aanvraag om een vergunning Alcoholwet van commerciële horeca-inrichting ook een Bibob toets toepassen. Daarnaast kan de Bibob worden toegepast bij omgevingsvergunningen. Van deze mogelijkheid wordt ook steeds meer gebruik gemaakt.

Afgelopen jaar is er een begin gemaakt om het Bibob-beleid te actualiseren en te harmoniseren. Gelet op de verschillende bevoegdheden, zal dit beleid in het eerste halfjaar van 2023 ter besluitvorming aan zowel de burgemeester, als het college van burgemeester en wethouders worden aangeboden. Daarna wordt het ter informatie aan de raad gestuurd.

3.7 Landelijke handhavingsstrategie

Er zijn veel verschillende instanties die wetgeving handhaven, op verschillende werkterreinen en op verschillende niveaus. In verband met deze versnippering is er overleg, coördinatie en afstemming nodig. Om hier lijn in te brengen is op landelijk niveau overleg tussen onder andere de gemeenten (VNG), de provincies (IPO), het OM en de Nationale Politie. Daarbij gaat het vooral om de afstemming tussen bestuursrechtelijke en de strafrechtelijke handhaving. Het overleg heeft geresulteerd in een Landelijke Handhaving Strategie. De LHS is in 2018 door de drie colleges van de OWO-gemeenten vastgesteld en gepubliceerd. De LHS is opgenomen in het beleidsplan.

3.8 Alcoholwet

Vanuit alle drie de OWO-gemeenten zijn projecten opgezet met betrekking tot preventie en handhaving van het gebruik van alcohol. Binnen deze projecten is ook een rol voor VTH weggelegd.

3.9 Evenementenbeleid

Ooststellingwerf en Weststellingwerf hebben beleid opgesteld met betrekking tot evenementen. Deze beleidstukken hebben de APV als grondslag. Opsterland heeft tot nu toe geen evenementenbeleid, daardoor wordt er teruggevallen op de landelijke regelgeving. Voor 2023 is het doel om het evenementenbeleid voor alle drie de OWO-gemeenten te harmoniseren.

3.10 Integraal veiligheidsbeleid

Vanuit de drie afdelingen openbare orde en veiligheid van de OWO-gemeenten, wordt één keer in de vier jaar een integraal veiligheidsbeleid opgesteld (Ooststellingwerf 2017-2021, Weststellingwerf 2020-2023, Opsterland 2019-2022). Thema's die hierin naar voren komen zijn bijvoorbeeld ondermijning, veilige woon- en leefomgeving en jeugd en veiligheid. De werkzaamheden van de afdeling OWO-VTH hebben relaties met de bovenstaande onderwerpen en dragen bij aan het bereiken van de doelstellingen van het veiligheidsbeleid.

3.11 Interbestuurlijk toezicht (IBT)

De provincie Fryslân is wettelijk aangewezen om onze VTH-taakuitvoering te toetsen. APV en bijzondere wetten maken geen onderdeel uit van de IBT-toets. De provincie heeft in 2021 onderzoek gedaan naar een andere manier van toetsen en beoordelen. Het is de bedoeling om te komen tot een nieuwe, meer effectieve vorm van IBT, in lijn met de landelijke 'agenda toekomst van het toezicht'. Uitgangspunten hierin zijn maatwerk en risicogericht toezichthouden.

De centrale doelstelling van de provincie Fryslân is dat de nieuwe vorm van IBT een meerwaarde moet hebben voor alle partijen en bijdraagt aan de verbetering van de kwaliteit van het openbaar bestuur.

3.12 Ondermijning

Georganiseerde criminaliteit ondermijnt het lokale gezag, verslechtert veiligheid en leefbaarheid en levert schade op voor ondernemers. De aanpak van georganiseerde criminaliteit richt zich op de cruciale ondersteunende activiteiten van ‘de bovenwereld’ aan ‘de onderwereld’. **“**De onderwereld” maakt voor illegale activiteiten gebruik van diensten van 'de bovenwereld'. Bijvoorbeeld voor distributie, financiële handelingen, vergunningen en huisvesting. Ook zijn criminelen vaak op zoek naar manieren om illegaal verkregen vermogen wit te wassen. Bijvoorbeeld door te investeren in vastgoed.

In 2020 is ondermijning als aandachtspunt al opgenomen in het Beleidsplan OWO-VTH. Daarnaast is dit thema nadrukkelijk benoemd in de integrale veiligheidsbeleidsplannen van de 3 OWO-gemeenten. Alle OWO raden hebben het belang ingezien om de organisatie te faciliteren met middelen om zowel in capaciteit en kwaliteit te kunnen investeren op dit thema. OWO-VTH richt haar organisatie zodanig in, dat de 3 OWO-gemeenten kunnen leunen op kennis binnen deze afdeling. Een mooi voorbeeld van bundeling van krachten en minder meerkosten. De volgende onderwerpen worden in OWO-verband opgepakt:

1. Het harmoniseren en actualiseren van het OWO Bibob-beleid afronden.
2. De bewustwording van ondermijning binnen de OWO-gemeenten vergroten.
3. Toezicht en handhavingsacties uitvoeren gerelateerd aan ondermijning.
4. Het ontwikkelen van toezicht buitengebied. Inzet van meer capaciteit en een intensievere samenwerking met andere handhavingspartners.

3.13 Ontwikkelingen

3.13.1 Wet kwaleitsborging voor het bouwen (Wkb)

De inwerkingtreding van de Wkb en de Omgevingswet staat voor 1 januari 2024 gepland. Het doel van de Wkb is het verbeteren van de kwaliteit van het bouwen, het versterken van de positie van de consument en de overheidstaken daar waar mogelijk naar de private sector te brengen.

Na de invoering van de wet gaat de rol van VTH veranderen. Voorheen was de rol met name gericht op een sterke betrokkenheid vanaf vergunningaanvraag tot oplevering (de realisatiefase). Onder de Wkb zal deze verschuiven naar een meer participerende rol voorafgaand aan de realisatie en na oplevering een bewakende rol van de kwaliteit van de bestaande voorraad en de fysieke leefomgeving.

Private kwaliteitsborgers houden toezicht op het bouwproces. Hierdoor wordt de aansprakelijkheid van aannemers verruimd en moet het bouwproces worden ingericht volgens toegelaten instrumenten. Daardoor zal in sommige gevallen geen vergunningplicht meer gelden maar een meldingsplicht. Er is nog veel onduidelijk over deze wet. Dat komt mede omdat de invoering van deze wet is gekoppeld aan de invoering van de Omgevingswet. In 2023 zal OWO-VTH de effecten inzichtelijk maken op formatie en het werkproces van de afdeling en andere betrokken partners in de keten van vergunningverlening.

3.13.2 Omgevingswet

Het omgevingsrecht bestaat uit tientallen wetten en honderden regelingen voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Deze hebben allemaal hun eigen uitgangspunten, procedures en vereisten. De huidige wetgeving is te ingewikkeld geworden. De Omgevingswet bundelt 26 bestaande wetten voor onder meer bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. Met de nieuwe Omgevingswet wil de landelijke overheid de verschillende plannen voor ruimtelijke ordening, milieu en natuur beter op elkaar afstemmen, duurzame projecten stimuleren en lagere overheden meer ruimte geven. De inwerkingtreding van de wet staat gepland op 1 januari 2024, maar voor de zoveelste keer is deze datum nog niet in beton gegoten.

Ter voorbereiding op de Omgevingswet zijn de OWO-gemeenten al geruime tijd bezig met de voorbereidingen voor de implementatie. Veel is al klaar. In 2023 zal een aangepaste legesverordening aangeboden worden. Hierover gaan de colleges met de gemeenteraden van OWO in gesprek. Deze verordening vormt het sluitstuk in raadsbesluiten die al in OWO-verband genomen zijn. Het zwaartepunt ligt in 2023 op de overdracht van taken aan de FUMO.

4 VERGUNNINGVERLENING

4.1 Vergunningverlening APV & Bijzondere wetten

In dit hoofdstuk behandelen wij de vergunningverlening APV en Bijzondere wetten. Het gaat hier om de vergunningen, ontheffingen en andere toestemmingen die voortvloeien uit bijzondere wetten zoals, de Alcoholwet en de Wet op de kansspelen. In 2021 zijn veel activiteiten en festiviteiten door Covid-19 niet doorgegaan. In 2022 is nagenoeg alles weer ‘los’ gegaan. Dit is ook terug te zien in het aantal verleende APV en evenementen vergunningen.

4.1.1 Evenementen

Voor wat betreft de evenementen zijn er twee soorten. In de APV vallen bepaalde evenementen onder een meldingsplicht. Wordt er niet aan deze randvoorwaarden voldaan (bijvoorbeeld omdat er meer mensen bij aanwezig zullen zijn) dan is er een vergunning nodig. Het voorbereiden van evenementen neemt de nodige tijd in beslag en wordt veelal door vrijwilligers gedaan. In 2022 zijn alle organisatoren van de voor ons bekende evenementen benaderd met de vraag, of zij in 2023 ook weer een evenement gaan organiseren. Alle evenementen zijn op een evenementenkalender gezet, die hulpdiensten kunnen gebruiken om hun inzet in te plannen. Daarnaast hebben wij alle organisatoren op de hoogte gesteld van de verplichting om te voldoen aan de Wet natuur bescherming (Wnb). Evenementen moeten namelijk ook aantonen dat zij geen stikstof uitstoot veroorzaken op natura 2000 gebieden.

Voor de prognose van 2023 wordt aansluiting gezocht bij 2022. Alle binnengekomen evenement aanvragen bespreken wij maandelijks met de politie, Veiligheidsregio, Boa’s en de AOV’ers van de gemeenten.

4.1.2 Algemene Informatievraag

Voordat een initiatiefnemer een aanvraag of een melding indient, kan er ook informatie worden gevraagd. Het zijn losse vragen over of er bijvoorbeeld een vergunning nodig is voor het organiseren van een buurtbarbecue, of een rommelmarkt voor het goede doel. Bij informatie vragen gaat het om een stukje extra dienstverlening. Wij verwachten dat het aantal vragen ongeveer gelijk zal zijn aan 2022.

<table>
<tr><th colspan="5">APV</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Realisatie 2021</td><td>Realisatie 2022</td><td>Prognose 2023</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Omvang activiteiten:</td><td>Evenementvergunning/melding</td><td>116</td><td>277</td><td>277</td></tr>
<tr><td>Exploitatievergunning</td><td>3</td><td>13</td><td>13</td></tr>
<tr><td>Standplaatsvergunning</td><td>39</td><td>30</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Overige toestemmingen APV (Ontheffingssluitingstijd, geluid, etc.)</td><td>40</td><td>46</td><td>46</td></tr>
<tr><td>Algemene informatievraag</td><td>180</td><td>140</td><td>140</td></tr>
<tr><td>Wat zegt het VTH-beleid:</td><td colspan="4">Doel: 1. Een klantgerichte dienstverlening
• Onze dienstverlening is deskundig en dichtbij;
• We ontwikkelen de digitale informatieverstrekking;
• Bij bezwaren gaan we niet meteen de juridische procedure in, maar zoeken we eerst persoonlijk contact om te horen wat de “vraag achter de vraag” is;
• We meten periodiek de klanttevredenheid;

2. Een goede uitvoeringskwaliteit met een organisatie die staat
• We streven naar een goede kwaliteit van producten (en diensten);
• We handelen de aanvragen, meldingen e.d. binnen de wettelijke termijnen af;
• We investeren in de kwaliteit van ons vooroverleg;
• We handelen de (formele) procedures voortvarend af en verlenging van de beslistermijn komt slechts bij uitzondering voor;</td></tr>
<tr><td>Gemeenschappelijke thema’s uit de college/coalitie-akkoorden van de OWO-gemeenten:</td><td colspan="4">• Bevorderen van de klanttevredenheid;
• Zichtbaar, benaderbaar, meedenkend en betrouwbaar;
• Processen vergunningverlening vanuit de klantketen;
• Harmonisatie Legesverordening;</td></tr>
<tr><td>Wat gaan we doen:</td><td colspan="4">• De proceduretijd van aanvragen zo kort mogelijk houden;
• De beschikkingen zijn van een goede (juridische) kwaliteit en handhaafbaar;
• Op alle ontvankelijke aanvragen om vergunning op tijd beschikken;
• Systeem opzetten om klanttevredenheid te meten ;
• Lean-proces opzetten met betrekking tot vergunningen;
• Harmoniseren van de Legesverordening;</td></tr>
</table>

4.1.3 Exploitatievergunning

De exploitatievergunning is in 2022 voor Opsterland en Ooststellingwerf in de APV opgenomen. Weststellingwerf had dit al in de APV opgenomen. Deze aanpassing van de APV is terug te zien in het aantal aanvragen om exploitatievergunningen. Wij kunnen bij een aanvraag om een exploitatievergunning een Bibob-toets uitvoeren. Door het opnemen van de exploitatievergunning in de APV is het aantal Bibob-toetsen toegenomen.

Wet Bibob				
		Realisatie 2021	**Realisatie 2022**	**Prognose 2023**
Omvang activiteiten:	Toets aan de hand van de Wet Bibob	**1**	**13**	**13**
Wat zegt het VTH-beleid:	Doel: **1. Een goede kwaliteit van de leefomgeving: veilig, gezond, duurzaam en schoon** • Binnen de vergunningverlening en handhaving geven we een hoge prioriteit aan veiligheid en zijn alert op ondermijning;			
Gemeenschappelijke thema's uit de college/coalitie-akkoorden van de OWO-gemeenten:	• **Aanpak ondermijning;** • **Intensiveren samenwerking OWO op het gebied van Bibob beleid;**			
Wat gaan we doen:	• Het beleid van de Wet Bibob actualiseren en harmoniseren voor alle drie de OWO-gemeenten; • Overeenkomstig aan het geharmonieerde en geactualiseerde beleid van de Wet Bibob de toets uitvoeren; • Extra beschikbaar gemaakte capaciteit inzetten voor doorontwikkeling op dit thema;			

4.1.4 Alcoholwet

Binnen de alcoholwet zijn er verschillende gemeentelijke toestemmingen nodig, zoals de exploitatievergunning en ontheffing voor het verstrekken van zwak-alcoholhoudende drank (art. 35). Zo is er een vergunning voor het schenken van alcohol. Ook zijn er meldingen en ontheffingen in de wetgeving opgenomen. Ook hier is terug te zien dat de aantallen toenemen na de voorgaande Covid-19 jaren. Wij verwachten dat het aantal aanvragen ongeveer gelijk zal zijn aan 2022. Er is geen aanleiding om te verwachten dat er meer of juist minder aanvragen ingediend gaan worden. Wij zijn bezig met een informatiefolder voor horecaondernemers. In deze folder komt overzichtelijk te staan aan welke regels horecaondernemers moeten voldoen. De folder kan in 2023 worden meegegeven.

Bijzondere wetten				
		Realisatie 2021	**Realisatie 2022**	**Prognose 2023**
Omvang activiteiten:	Alcoholwetvergunning	**11**	**13**	**13**
	Melding Alcoholwet	**16**	**18**	**18**
	Ontheffing Alcoholwet	**9**	**69**	**69**
	Wet op kansspelen	**10**	**18**	**18**
Wat zegt het VTH-beleid:	Doel: **1. Een klantgerichte dienstverlening** • Onze dienstverlening is deskundig en dichtbij; • We ontwikkelen de digitale informatieverstrekking; • Bij bezwaren gaan we niet meteen de juridische procedure in, Maar zoeken we eerst persoonlijk contact om te horen wat de "vraag achter de vraag" is; • We meten periodiek de klanttevredenheid; **2. Een goede uitvoeringskwaliteit met een organisatie die staat** • We streven naar een goede kwaliteit van producten (en diensten); • We handelen de aanvragen, meldingen e.d. binnen de wettelijke termijnen af; • We investeren in de kwaliteit van ons vooroverleg; • We handelen de (formele) procedures voortvarend af en verlenging van de beslistermijn komt slechts bij uitzondering voor;			
Gemeenschappelijke thema's uit de college/coalitie-akkoorden van de OWO-gemeenten:	• **Bevorderen van de klanttevredenheid;** • **Zichtbaar, benaderbaar, meedenkend en betrouwbaar;** • **Processen vergunningverlening vanuit de klantketen;** • **Harmonisatie Legesverordening;**			
Wat gaan we doen:	• De proceduretijd van aanvragen zo kort mogelijk houden; • De beschikkingen zijn van een goede (juridische) kwaliteit en handhaafbaar; • Op alle ontvankelijke aanvragen om vergunning op tijd beschikken; • Systeem opzetten om klanttevredenheid te meten; • Lean-proces opzetten met betrekking tot vergunningen; • Harmoniseren van de Legesverordening;			

4.2 Vergunningen WABO

4.2.1 Bouw en RO

De verwachting was dat de bouw in 2022 zou groeien met 3 procent. Wij hebben in 2022 minder vergunningen verleend dan het jaar ervoor. Tijdens de Covid-19 periode is er veel vraag geweest naar kleine bouwwerken zoals dakkapellen om thuis te werken. We zagen in 2022 een afname van dit type aanvragen. Daarnaast zijn ook de hypotheekrentes en bouwkosten het afgelopen jaar flink gestegen, dit maakt bouwen minder aantrekkelijk in deze tijd. De stikstofproblematiek in combinatie speelt hier mogelijk ook nog een rol in.

Het aantal omgevingsvergunningen met de activiteit bouw valt lager uit dan het jaar ervoor. Dat heeft ook direct effect op het aantal vergunningen dat wij verlenen voor het afwijkingen van het bestemmingsplan. Elke aanvraag omgevingsvergunning die niet aan het bestemmingsplan of de beheersverordening voldoet, betekent een verzoek tot afwijking van dat bestemmingsplan.

In 2023 wordt in de bouw een kleine groei verwacht van 0,2 procent. Wij verwachten dat het aantal bouwaanvragen van 2023 licht toeneemt ten opzichte van 2022. Omdat een groot deel van de bouwaanvragen samenhangt met het afwijking bestemmingsplan of beheersverordening, zijn deze aantallen ook in de prognose van 2023 licht toegenomen. Maar het werkaanbod blijft vraag gestuurd.

4.2.2 Natuur en kappen

De bouwvrijstelling m.b.t. tot stikstofuitstoot is door een uitspraak van de Raad van State van tafel. Bij de omgevingsvergunning 'bouwen' is weer een zogenaamde Aerius- berekening nodig. Bij een aanvraag moeten wij toetsen of het aannemelijk is dat er geen stikstofdepositie van meer dan 0.00 mol/ha/j op enig N2000 gebied plaatsvindt. Als dit het geval is moeten wij een Verklaring van geen bedenkingen (VVGB) bij de provincie aanvragen.

De Wet natuurbescherming (Wnb) regelt de taken en bevoegdheden voor de bescherming van natuurgebieden en plant- en diersoorten. De wet bevat o.a. bepalingen over houtopstanden. We komen in beeld als de aanvrager van een natuurvergunning of ontheffing wil aanhaken bij een door ons te verlenen omgevingsvergunning. De natuurtoets wordt uitgevoerd door de provincie, die een VVGB moet afgeven.

Het verlenen van kap- en aanlegvergunningen is de bevoegdheid van het college. De inhoudelijke beoordeling van kap- en aanlegvergunningen gebeurt door de specialisten in de gemeentehuizen. In 2023 gaan wij samen met andere teams aan de slag om regels m.b.t. het kappen van bomen te harmoniseren.

Het aantal kapvergunningen is toegenomen. Dit is deels te verklaren omdat het beleid voor het kappen van bomen afgelopen jaar in Opsterland is gewijzigd. Voorheen was alleen het kappen van eiken en beuken met een bepaalde omtrek vergunning plichtig. Dit beleid is uitgebreid met verscheidene andere soorten bomen. Het aantal aanvragen kan jaarlijks fluctueren, omdat bijvoorbeeld een storm, of ziekte e.d. kunnen zorgen voor een toename van het aantal kapaanvragen.

4.2.3 Vooroverleg

Een initiatiefnemer heeft ook de mogelijkheid om een vooroverlegplan in te dienen of algemene informatie te vragen. De aanvrager krijgt hierdoor inzicht in (on)mogelijkheden. Daarmee worden onnodige kosten voorkomen en kunnen tijd en (bezwaar)procedures bespaard worden. Een vooroverleg plan is een relatief concreet plan dat toetsbaar is aan het bestemmingsplan en eventueel voorgelegd kan worden aan welstand. De komst van de Omgevingswet vraagt een uitgebreidere voorbereiding van een vergunningaanvraag. Vooroverleg is dan ook wenselijk. Hier is de afgelopen jaren dan ook op gestuurd zodat vooroverleg plaatsvindt. Ook in 2023 gaan wij er actief op sturen om vooroverlegplannen in te dienen voor er een vergunning wordt aangevraagd. Voor de prognose van de aantallen vooroverleg in 2023 is gekeken naar de aantallen van 2022.

Daarnaast kan een initiatiefnemer een algemene informatie vraag stellen over wat er wel en niet mag worden gebouwd in de gemeente. Bijvoorbeeld hoeveel vierkante meter er nog aan bijgebouwen op een perceel gebouwd mogen worden. Dit zijn dan geen officiële vooroverleggen waar ook geen

tekeningen bijzitten. Voor 2023 verwachten wij dat deze aantallen licht toenemen ter voorbereiding op de Omgevingswet en Wkb.

De invoering van de Wet kwaliteitsborging voor het Bouwen (Wkb) en de Omgevingswet blijven wel een onzekere factor. Indien deze van kracht worden op 1 januari 2024, zal dit leiden tot extra aanvragen. De aanvragers zijn nog bekend met de oude wetgeving en onbekend met de nieuwe wetgeving en zullen indien mogelijk kiezen voor de bekende weg. Daarna zal het aantal informatie verzoeken en vragen over de nieuwe wetgeving gaan toenemen.

Naast de reguliere werkzaamheden, moet er bij vergunningverlening ook capaciteit worden vrijgemaakt om ons voor te bereiden op de nieuwe wetgeving en om deel te nemen aan diverse werkgroepen en opleidingen.

Wabo				
		Realisatie 2021	**Realisatie 2022**	**Prognose 2023**
Omvang activiteiten:	Bouw	**503**	**399**	**420**
	aanleg	**42**	**31**	**35**
	Afwijken bestemmingsplan	**178**	**95**	**115**
	Brandveilig	**10**	**3**	**3**
	Rijks- of gemeentelijk monument	**17**	**8**	**8**
	In/ uitrit	**77**	**60**	**60**
	Kap	**80**	**105**	**105**
	Advies ander gezag	**20**	**11**	**11**
	Vooroverleg	**406**	**343**	**400**
	Algemene informatie vraag	**381**	**295**	**320**
	Reclame	**5**	**10**	**10**
Wat zegt het VTH-beleid:	Doel: **1. Een klantgerichte dienstverlening** • Onze dienstverlening is deskundig en dichtbij; • We ontwikkelen de digitale informatieverstrekking; • Bij bezwaren gaan we niet meteen de juridische procedure in, maar zoeken we eerst persoonlijk contact om te horen wat de “vraag achter de vraag” is; • We meten periodiek de klanttevredenheid; **2. Een goede uitvoeringskwaliteit met een organisatie die staat** • We streven naar een goede kwaliteit van producten (en diensten); • We handelen de aanvragen, meldingen e.d. binnen de wettelijke termijnen af; • We investeren in de kwaliteit van ons vooroverleg; • We handelen de (formele) procedures voortvarend en verlenging van de beslistermijn komt slechts bij uitzondering voor;			
Gemeenschappelijke thema’s uit de college/coalitie-akkoorden van de OWO-gemeenten:	• **Bevorderen van de klanttevredenheid;** • **Zichtbaar, benaderbaar, meedenkend en betrouwbaar;** • **Processen vergunningverlening vanuit de klantketen;** • **Uniforme regels voor kappen binnen de OWO-gemeenten;** • **Harmonisatie Legesverordening;**			

Wat gaan we doen:	• De proceduretijd van aanvragen zo kort mogelijk houden; • De beschikkingen zijn van een goede (juridische) kwaliteit en handhaafbaar; • Op alle ontvankelijke aanvragen om vergunning op tijd beschikken; • Aanvragen toetsen aan protocol Bouwbesluit; • Systeem opzetten om klanttevredenheid te meten; • Lean-proces opzetten met betrekking tot vergunningen; • Uniforme regels opstellen voor kappen binnen de OWO-gemeenten; • Harmoniseren van de Legesverordening;

4.3 Monitoring termijnen

Het proces van verlenen van Omgevingsvergunningen monitoren wij jaarlijks. Dit gebeurt om informatie te verzamelen die kan bijdragen aan het optimaliseren van deze processen, maar ook om aan wettelijke termijnen te kunnen voldoen.
Er zijn altijd uitschieters naar beneden en naar boven. Maar gemiddeld liggen de reguliere afhandelingstermijnen onder de wettelijke 8 weken. Uitschieters worden vaak veroorzaakt door een combinatie met de activiteiten zoals, milieu, afwijken bestemmingsplan of een monument waarvoor een langere afhandelingstermijn staat. Langere doorlooptijden ontstaan ook om de aanvrager meer tijd te geven om de plannen aan te passen.

4.4 Meldingen

Voor verschillende activiteiten kunnen meldingen gedaan worden. Voor deze meldingen geldt, dat er algemene voorwaarden en voorschriften zijn opgesteld waaraan moet worden voldaan. Na het indienen van een melding toetsen wij of deze volledig is en of er aan de wetgeving wordt voldaan.

4.4.1 Milieu

Steeds meer bedrijven vallen onder de algemene regels. De ondernemers moeten een milieumelding indienen en voldoen aan wet- en regelgeving. Er zijn nog maar weinig bedrijven waarvoor de vergunningplicht geldt. Als OWO zijnde blijven we het bevoegd gezag en veelal het aanspreekpunt als het gaat om milieuzaken. Daarnaast hebben we nog een adviesrol voor andere teams op het gebied van milieuzonering, geluid, externe veiligheid, lucht en bodem. Een deel van de milieu-inrichtingen vallen onder de basistaken (Besluit VTH). Wat betekent dat de FUMO een verplichte rol heeft gekregen van de wetgever. De milieuvergunningverlening en milieumeldingen bij deze “basistaak-”bedrijven worden door de FUMO afgehandeld.

Op basis van het huidige invoeringsbesluit Omgevingswet gaan er van de 3600 bedrijven in onze gemeenten ongeveer 1300 over naar de FUMO en komen er een paar terug.

Onder het regiem van de Omgevingswet wordt niet meer over inrichtingen gesproken maar over milieubelastende activiteiten (MBA’s) Het 'warm' overdragen van de 1300 bedrijven waar deze MBA’s worden uitgevoerd en het overdragen van de dossiers gaat nog de nodige inspanning vergen van de vergunningverleners, toezichthouders en archiefmedewerkers. De activiteiten moeten geïnventariseerd worden, dossiers moeten gedigitaliseerd worden en de stukken moeten geüpload worden in de systemen van de FUMO. Wij zijn in 2022 al begonnen met een projectmatige aanpak hiervan.

4.4.2 Sloopmeldingen

Voor de meldingen voor sloop (voornamelijk verwijderen van asbest) is er een onderscheid tussen particuliere sloop en bedrijfsmatige sloop. Als particulier mag je zelf onder voorwaarden asbesthoudende materialen verwijderen en wegbrengen. De particuliere sloopmeldingen worden in het klant contact centrum (KCC) afgedaan en de bedrijfsmatige asbestsloopmeldingen worden door de FUMO afgedaan. Het toetsen en het toezicht op de bedrijfsmatige asbestsloopmeldingen is een basistaak. De FUMO heeft mandaat om deze taken zelfstandig uit te voeren. Een sloopmelding over het daadwerkelijk slopen van bijvoorbeeld een gebouw wordt nog door ons afgedaan.

4.4.3 Brandveilig gebruik

Zodra er in een gebouw meer dan 50 personen kunnen, geldt er een meldplicht voor brandveilig gebruik. Het jaarlijkse aantal gebruiksmeldingen is gering en kan per jaar fluctueren.

In onderstaande tabel is te lezen hoeveel meldingen er ingediend zijn. Het geplande aantal meldingen zal ongeveer gelijk zijn aan het aantal van 2022. Er zijn geen bijzondere omstandigheden waarom het aantal zal toe- of afnemen.

Meldingen				
		Realisatie 2021	**Realisatie 2022**	**Prognose 2023**
Omvang activiteiten:	Sloopmelding “particulier”	**275**	**245**	**245**
	Sloopmelding “bedrijfsmatig”	**443**	**455**	**455**
	Brandveilig gebruik	**6**	**15**	**15**
	Milieu	**129**	**107**	**107**
Wat zegt het VTH-beleid:	Doel: **1. Een klantgerichte dienstverlening** • Onze dienstverlening is deskundig en dichtbij; • We ontwikkelen de digitale informatieverstrekking; • Bij bezwaren gaan we niet meteen de juridische procedure in, maar zoeken we eerst persoonlijk contact om te horen wat de “vraag achter de vraag” is; • We meten periodiek de klanttevredenheid; **2. Een goede uitvoeringskwaliteit met een organisatie die staat** • We streven naar een goede kwaliteit van producten (en diensten); • We handelen de aanvragen, meldingen e.d. binnen de wettelijke termijnen af; • We investeren in de kwaliteit van ons vooroverleg; • We handelen de (formele) procedures voortvarend en verlenging van de beslistermijn komt slechts bij uitzondering voor;			
Gemeenschappelijke thema’s uit de college/coalitie-akkoorden van de OWO-gemeenten:	• **Bevorderen van de klanttevredenheid**			
Wat gaan we doen:	• Melding toetsen aan protocol Bouwbesluit; • Systeem opzetten om klanttevredenheid te meten;			

5 JURIDISCH

5.1 Handhavings- en strafbeschikkingen

In de handhaving is 61 maal een voornemen tot het opleggen van een bestuursrechtelijke maatregel verzonden. In verhouding met 2021 is dit meer. Dit heeft in 17 gevallen geleid tot de oplegging van een definitieve last. In 2022 is 5 maal bestuursdwang toegepast.

Wanneer er sprake is van een strafbaar feit kan strafrechtelijk worden opgetreden door het opmaken van een proces-verbaal. Strafrechtelijke handhaving wordt met name toegepast wanneer bestuursrechtelijke handhaving niet het geschikte middel lijkt te zijn (zoals bij illegale kapwerkzaamheden of sloopactiviteiten), of als het gaat om ernstige en 'bewust begane' overtredingen. Naast het uitschrijven van een proces-verbaal kan ook gebruik worden gemaakt van de bestuurlijke strafbeschikking. De bestuurlijke strafbeschikking is een lik op stuk instrument dat ingezet kan worden bij de strafrechtelijke handhaving in de openbare ruimte of bij de strafrechtelijke handhaving van milieudelicten. Afgelopen jaar zijn er 65 strafbeschikkingen openbare ruimte uitgeschreven. De bestuurlijke strafbeschikkingen openbare ruimte gingen over lichtere strafbare feiten zoals afvaldumping, afvalverbranding en parkeeroverlast. In verhouding tot 2021 (14 keer) valt dit aantal hoger uit. Dit heeft met name te maken dat de handhavers afgelopen jaar meer op straat te vinden waren.

5.2 Overige juridische zaken

De aantallen hier wijken niet significant af van het voorgaande jaar. De gevraagde overige juridische inzet is heel divers. Het gaat bijvoorbeeld om verstrekken van informatie zowel naar buiten toe als naar onze ketenpartners, maar ook over juridische werkzaamheden binnen de vergunningverlening en handhaving.

Los van de handhaving en de rechtsbeschermingszaken die er jaarlijks zijn, komen er ook andere aspecten op het juridische vlak van de fysieke leefomgeving voorbij. Omdat deze werkzaamheden tijd en inzet kosten is het goed om inzichtelijk te hebben hoe vaak een taak voorkomt. De werkzaamheden worden dan ook apart gerapporteerd

Dit zijn dan bijvoorbeeld vragen vanuit de gemeenteraad over een specifieke locatie waar een vergunning is verleend of waar handhaving speelt. Ook de ingediende Woo-verzoeken of ingebrekestellingen worden hier weergegeven. De prognose van deze aantallen zijn gebaseerd op het gemiddelde aantal van de twee voorgaande jaren. Tenslotte worden ook de ingetrokken vergunningen in dit overzicht opgenomen.

5.3 Rechtsbescherming

Onder deze subcategorie registeren wij de aantallen die zien op rechtsbescherming in het algemeen. Dus het aantal keren dat een zienswijze, bezwaarschrift enzovoorts worden ingediend.

Voor wat betreft de prognose van 2023, wordt er gekeken naar de twee voorgaande jaren om een inschatting te kunnen maken. Ook wordt gekeken naar mogelijke verwachte procedures die er aan staan te komen. Deze aantallen zijn gebaseerd op het gemiddelde van aantal van de twee voorgaande jaren.

5.4 Drugspanden (Damocles)

Een gespecialiseerd team van de politie richt zich op het oprollen van hennepplantages. Indien er sprake is van softdrugs en/of harddrugs wordt de gemeente ook op de hoogte gesteld. De burgemeester heeft dan de bevoegdheid om op grond van Artikel 13b van de Opiumwet (ook wel bekend als de Wet Damocles) bestuursrechtelijk te handhaven. Een woning of een ander gebouw wordt dan tijdelijk gesloten. Dit traject staat los van het strafrechtelijke traject. In 2022 zijn twee sluitingen aan de hand van Damocles geweest. Voor de prognose van 2023 is het gemiddelde van de twee voorgaande jaren genomen.

5.5 Mediation/passend gesprek

Het aantal juridische zaken is geen ‘maat voor de productie’. Door o.a. een passend contactgesprek proberen wij het aantal juridische zaken zo minimaal mogelijk te houden. In 2023 gaan we extra inzetten op een vroegtijdig overleg met aanvragers/klagers. Hiervoor volgt één van onze juristen de opleiding mediation en zal deze in 2023 afronden. In 2023 gaan we kijken of dit haar vruchten afwerpt. Mogelijk kan dit mediation-traject in een later stadium breder ingezet worden.
In de praktijk zien we dat er vaak een passend contactgesprek plaatsvindt als er een beschikking is afgegeven. Een passend contactgesprek zou in bepaalde gevallen ook tijdens het proces kunnen. De uitkomst kunnen wij dan meenemen in de beschikking. Door een passend contactgesprek nog iets verder naar voren te halen valt er tijdswinst te behalen in het bezwaarproces.
We proberen zo lang mogelijk in gesprek te blijven met de inwoner/ondernemer en ‘de vraag achter de vraag’ te achterhalen. Wanneer een aanvraag bijvoorbeeld niet mogelijk is, of we gaan niet handhaven, dan bespreken we de opties die wel mogelijk zijn.
Als een inwoner/ondernemer meewerkend is, plannen we bij lichte overtredingen eerder een tweede hercontrole in dan dat wij een voornemen last onder dwangsom/bestuursdwang versturen. Deze werkwijze resulteert in een lager aantal bezwaren en handhavingsprocedures.
Daarnaast is het verbeteren van de juridische kwaliteit een doorlopend proces. Bijvoorbeeld bij het aanpassen van onze standaardbrieven kijken we naar de leesbaarheid en de juridische kwaliteit.

Juridische zaken				
		Realisatie 2021	**Realisatie 2022**	**Prognose 2023**
Omvang activiteiten:	Intrekken vergunning	**20**	**22**	**21**
	Zienswijzen Wabo/APV	**68**	**62**	**65**
	Bezwaarschriften: Wabo/APV	**64**	**68**	**66**
	Leges	**28**	**31**	**29**
	(Hoger) beroepschrift Wabo/APV/ Leges	**6**	**5**	**5**
	Bestuurlijke handhavingstrajecten: Voornemen tot handhaven	**53**	**61**	**57**
	Oplegging van definitieve last	**13**	**17**	**15**
	Bestuursdwang	**1**	**5**	**3**
	Drugspanden (Damocles)	**7**	**2**	**4**
	Strafrechtelijke handhavingstrajecten Strafbeschikking	**14**	**65**	**65**
	Verzoek om handhaving	**24**	**27**	**25**
	Raadsvragen	**9**	**0**	**4**
	Overige juridische zaken	**174**	**166**	**170**
	WOO-verzoeken	**8**	**5**	**10**
	In gebreke stelling	**1**	**0**	**1**
Wat zegt het VTH-beleid:	Doel: **1. Een klantgerichte dienstverlening** • Onze dienstverlening is deskundig en dichtbij; • Bij bezwaren gaan we niet meteen de juridische procedure in, maar zoeken we eerst persoonlijk contact om te horen wat de “vraag achter de vraag” is; **2. Een goede uitvoeringskwaliteit met een organisatie die staat** • We streven naar een goede kwaliteit van producten (en diensten); • We evalueren rechterlijke uitspraken en passen waar nodig onze werkwijze daarop aan; • We handelen de aanvragen, meldingen e.d. binnen de wettelijke termijnen af; • We handelen de (formele) procedures voortvarend en verlenging van de beslistermijn komt slechts bij uitzondering voor;			
Gemeenschappelijke thema’s uit de college/coalitie-akkoorden van de OWO-gemeenten:	• **Bevorderen van de klanttevredenheid;** • **Zichtbaar, benaderbaar, meedenkend en betrouwbaar;**			
Wat gaan we doen:	• De proceduretijd zo kort mogelijk houden; • De beschikkingen zijn van een goede (juridische) kwaliteit en handhaafbaar; • Meer inzetten op mediation; • Meer inzetten op vooroverleg;			

6 TOEZICHT EN HANDHAVING

Het team Toezicht en Handhaving houdt toezicht op verscheidene thema's zoals bouw, milieu, bijzondere wetten en APV. Door Covid-19, krapte op de arbeidsmarkt en een toename van klachten en meldingen zijn er minder controles uitgevoerd dan gepland. Daarnaast zien wij een toename in het aantal klachten en (milieu)incidenten. Het afhandelen hiervan kost meer inzet dan een gemiddelde geplande controle. Merkbaar is ook dat in de post-Covid-19 tijd de maatschappij ongeduldiger is en men minder tolerant ten opzichte van elkaar. VTH merkt dit in haar contacten en in conflicten waarbij de "lontjes" steeds korter zijn.

Bij de uitgevoerde controles hebben wij in 2022 de prioriteit gegeven aan het afhandelen van klachten en thema's die de grootste risico's voor de omgeving hebben, zoals overlast, brandveiligheid, constructieveiligheid en omgevingsveiligheid.
In 2023 gaan we verder met de doorontwikkeling van zowel het team toezicht en handhaving als de processen waarin we werken. We focussen ons op een pro actieve manier van werken, in plaats van reactief. Tegelijkertijd gaan we meer risico gestuurd werken. We worden hierdoor zichtbaarder en werken vanuit de verbinding. Vriendelijk waar het kan, doortastend waar het moet. We leggen de nadruk op de onomkeerbare zaken. Dit komt overeen met het vastgestelde beleid. De veranderende samenleving waarin veiligheid steeds meer een thema is, vraagt om goede faciliteiten voor onze medewerkers. We zetten in 2023 extra in op scholing en op de kwaliteit van de uitrusting.

Ook worden er samenwerkingsmogelijkheden met de handhavingspartners gezocht zoals politie, veiligheidsregio en de private terreinbeheerders zoals Staatsbosbeheer en It Fryske Gea. Dit zal moeten resulteren in meer gemeenschappelijk optreden.

Het niet beschikbaar zijn van voldoende toezichthouders/VTH medewerkers speelt ook op provinciaal niveau. Er zijn in de 'markt' bijna geen geschikte toezichthouders te vinden. Wij hebben overleg met de buurgemeenten over hoe wij dit tekort samen kunnen opvangen zonder dat wij van elkaar personeel 'wegkapen'. In 2023 komen er extra toezichthouders in dienst. Hierdoor kunnen wij meer zaken oppakken dan in 2022. Naast de reguliere werkzaamheden is er extra tijd gepland voor het uitvoeren van projecten en adhoc controles. Hierbij kan worden gedacht aan controles ondermijning of controles in het buitengebied.

6.1 Toezicht bouw

Een belangrijk deel van de werkvoorraad bij toezicht volgt uit de productie van het aantal verleende bouwvergunningen. Dit zijn voornamelijk controles op het gebied van constructieve veiligheid, bouwfysica en brandveiligheid. Het aantal controlemomenten is afhankelijk van de complexiteit van een bouwwerk. Bij de uitgevoerde controles hebben wij de prioriteit gegeven aan controles bij de woningen, bedrijfsgebouwen en gebouwen waar veel personen verblijven. Door krapte op de arbeidsmarkt zijn er minder controles uitgevoerd dan gepland. Bij kleine bouwplannen zoals schuurtjes en aanbouwen hebben wij minimaal gecontroleerd. Bij vergunningsvrije bouwwerken of bouwwerken in strijd met de regels van Ruimtelijke Ordening is niet actief gecontroleerd.

In de bouwfase versturen we alleen brieven bij ernstige overtredingen. Veel overtredingen die we constateren lossen we samen met de eigenaar/aannemer meteen op. In de bouwfase kunnen eventuele overtredingen nog worden hersteld waardoor handhaven vaak niet nodig is.
In 2023 zullen wij de controles op de activiteiten bouw en milieu risico gestuurd blijven uitvoeren. Doelstelling is om projecten integraal op te pakken met bijvoorbeeld bouw, milieu, brandveiligheid en ondermijning.

6.2 Brandveiligheid

De veiligheidsregio voert voor ons de brandveiligheid controles uit. In de gemeenten zijn verschillende vergunningen of meldingen brandveilig gebruik verleend of geaccepteerd. Al deze bedrijven en instellingen worden periodiek bezocht om te controleren of er nog aan de voorwaarden wordt voldaan. Kortom, of het pand nog wel brandveilig is. Bij een verzorgingshuis wordt dit jaarlijks gecontroleerd terwijl dit voor een loods van een bedrijf op een industrieterrein bijvoorbeeld maar 1x per 4 jaar plaatsvindt. Regionaal is de controlefrequentie vastgesteld vanuit de Veiligheidsregio Friesland. Deze controlefrequentie wordt ook in de OWO-gemeenten gehanteerd.

Prioriteit gebouw	1 (zeer hoog)	2 (hoog)	3 (gemiddeld)	4 (beperkt)	5 (zeer laag)	Totaal
Controlefrequentie	100%	50%	33%	25%	0%	
Toelichting	Eens per jaar	Eens per 2 jaar	Eens per 3 jaar	Eens per 4 jaar	Piep-systeem	
Aantal	132	31	10	41		214

In bovenstaande tabel worden gebouwen op basis van prioriteit in 5 niveaus onderverdeeld. Hierbij richten prioriteit 1 en 2 zich voornamelijk op zorginstellingen, scholen en hotels. Prioriteit 3 en 4 leggen de focus op winkels en kerken en prioriteit 5 is voornamelijk gericht op industriegebouwen.

6.3 Milieu

Bedrijven moeten voldoen aan de algemene regels van de Wet milieubeheer (zoals het Activiteitenbesluit). Veel bedrijven zijn verplicht om zich te melden. De bedrijven die zich melden controleren we op correctheid van de melding. Bij de zogenaamde basistaak-bedrijven toetst de FUMO of de melding volledig is en voert zij de milieucontroles uit.
Voor de milieutaken rond bedrijven die niet wettelijk onder de FUMO vallen doen wij het toezicht. De controlefrequentie is afhankelijk van het soort bedrijf en de potentiële impact op de milieu- en leefomgeving. Sommige bedrijven bezoeken wij jaarlijks en andere bedrijven bezoeken wij alleen als er een klacht is ingediend (piepsysteem). Gelet op de risico's versus de beschikbare capaciteit, bezoeken wij de lichte categorieën bedrijven alleen als er klachten of andere redenen voor controle zijn.

In de loop van 2022 is projectmatig ingezet op controles bij bedrijven die mogelijk overgaan naar de FUMO. Ook in 2023 gaan wij verder met deze controles. Met de FUMO zijn afspraken gemaakt over hoe de bedrijven 'warm' worden overgedragen.

Toezicht energie
In het Activiteitenbesluit is opgenomen dat bedrijven met een gasverbruik van > 25.000 m^3 of een elektriciteitsverbruik van > 50.000 kWh per jaar, verplicht zijn om alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van < 5 jaar te nemen. Sinds 1 juli 2019 hebben bedrijven een informatieplicht energiebesparing. De geregistreerde gegevens dienen als basis voor het vormgeven van het toezicht op energiebesparing.

In Het Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt om de uitstoot van broeikasgassen tegen te gaan en daarmee de opwarming van de aarde te beperken. Deze doelstellig kan alleen worden bereikt als bedrijven en inwoners zich daarvoor inzetten. Uit de pilots blijkt dat veel bedrijven nog niet voldoen aan de wettelijke verplichtingen. In 2022 zijn de controles uitgevoerd bij de energiegrootverbruikers.
Onlangs heeft het ministerie van Economische Zaken en Klimaat besloten de energiebesparingsplicht te actualiseren. De toezicht- en handhavingstaken worden toegevoegd aan het basistakenpakket bij de FUMO. In 2023 zal OWO-VTH, samen met de FUMO, inventariseren om welke werkzaamheden het gaat. Dit betreft bijvoorbeeld:

- Kantoren voldoen aan 'label-c' verplichting;
- De bedrijven de energiebesparende maatregelen op basis van het Activiteitenbesluit hebben toegepast.

6.4 Toezicht APV

Gedurende de Covid-19 crisis zijn de controles buiten kantooruren geïntensiveerd. Omdat werd geconstateerd dat deze controles effectief waren zijn deze controles in 2022 voorgezet.
We signaleren een aantal bijzonderheden:
Er zijn relatief veel bijtincidenten door honden geweest. Of dit een trend is zullen we de komende jaren zien. Het is algemeen bekend dat er meer mensen gedurende de pandemie een hond hebben aangeschaft. Mogelijk ligt hier de basis van de toename van het aantal bijtincidenten.
Foutief parkeergedrag kon vaak met een waarschuwing voor verbetering zorgen. Helaas is beboeten meer en meer nodig om te zorgen voor een gedragsverandering in parkeergedrag.
Ook zijn dit jaar meer weesbootjes uit het water gehaald. Hierbij valt op dat de te verwijderen bootjes ook steeds groter worden. Op dit thema zoeken we samenwerking met de provincie voor de nodige materiële ondersteuning.
Ook in het totaal aantal klachten zien we een behoorlijke stijging.

Met extra capaciteit zal in 2023 intensiever ingezet worden op gemeentelijk toezicht in het buitengebied. Naast de gemeente zijn ook de FUMO toezichthouders actief in het buitengebied.
In 2023 zijn er extra toezichthouders in dienst genomen. Naast toezicht op milieugebied, gaan deze zich ook inzetten op het behoud van het buitengebied.

Voor de provincie/FUMO vervullen we een oor- en oogfunctie voor overtredingen op grond van de Wet natuurbeheer. Voor handhaving in natuurgebieden zijn de opsporingsambtenaren van 't Fryske Gea door het college aangewezen.
De provincie heeft onderzocht hoe we beter inzicht kunnen krijgen op de ontwikkeling van de oppervlakte van de houtopstanden in Fryslân en daarmee ook het in beeld brengen van de illegale vellingen. Dit project zou in 2022 worden opgeleverd, maar de inventarisatie werkzaamheden hebben vertraging opgeleverd.

6.5 Toezicht horeca & recreatie

Gedurende 2022 zijn er op 19 dagen Alcoholwet controles uitgevoerd door bureau MBall. Daarbij is er 8 keer een proces verbaal opgemaakt voor het gebruik van alcohol door personen onder de 18 jaar. Het aantal klachten over de horeca is gedurende 2022 beperkt gebleven. Hieronder is een overzicht opgenomen van de Alcoholwet controles met betrekking tot 2022.

Controles Alcoholwet				
	Aantal controles	Aantal geen opmerkingen	Aantal proces verbaal	Overig*
Dorpsfeest	**15**	**7**	**7**	**8**
Café	**25**	**14**	**1**	**10**
Multifunctioneel centrum	**2**	**2**	**0**	**0**
Sportclub/hal	**9**	**7**	**0**	**2**
Restaurant	**4**	**1**	**0**	**3**
Totaal:	**55**	**31**	**8**	**23**

**Hieronder vallen constateringen gericht op o.a. roken binnen gelegenheden en open zijn na vastgestelde sluitingstijden.*

6.6 Toezicht Bijzondere wetten

Voor de controles APV en Bijzondere wetten worden alleen de speerpunten of specifieke soorten benoemd. Uiteindelijk gaat het erom dat overzichtelijk is op welke elementen er inzet is geweest.

Als er een aanvraag voor een Alcoholwetvergunning wordt ingediend, bezoekt een toezichthouder de locatie altijd voordat de vergunning wordt verleend. Wij controleren dan of het pand voldoet aan de inrichtingseisen. Daarnaast vindt er toezicht plaats op de verleende ontheffingen voor de mobiele tappunten voor alcohol. Dit zijn vaak controles bij evenementen waar dan gelijk ook de leeftijdscontroles worden meegenomen

Tenslotte geldt voor de Alcoholwet inrichtingen dat er, net zoals bij milieu en brandveiligheid, periodieke controles worden uitgevoerd. Insteek hierbij is dat wij alle horeca-inrichtingen in de gemeente minimaal 1x per 4 jaar bezoeken. Het aantal periodieke controles is dus afhankelijk van het aantal horecabedrijven in de gemeente.

6.7 Ondermijning

In 2022 zijn de drie OWO-gemeenten gestart met de Locale Informatie Overleggen (LIO). Bij deze overleggen zijn zowel interne als externe partners aanwezig. In de LIO's wordt informatie gedeeld over potentiele ondermijningsactiviteiten binnen de grenzen van de gemeenten. Op basis van gedeelde informatie zijn o.a. 9 ondermijningsdagen georganiseerd. Gedurende deze dagen zijn er op verschillende locaties integrale controles uitgevoerd. Naast het uitvoeren van deze controles is er geïnvesteerd in het samenwerken met onze handhavingspartners zoals politie, brandweer en anderen. Het voorbereiden van deze dagen is behoorlijk intensief maar er gaat een behoorlijke preventieve werking van uit. In 2022 zijn we gestart met het uitvoeren van dronevluchten. Hier komt veel bij kijken voordat we op een zorgvuldige manier met een drone kunnen werken. We verwachten, nu we door de opstartfase zijn, in 2023 aanzienlijk meer gebruik te gaan maken van de inzet van dronevluchten

6.8 Overige toezicht en handhavingszaken

Wij hebben de intentie om zoveel mogelijk risico gestuurd en planmatig te werken. Desondanks blijven er naast de reguliere werkzaamheden altijd onverwachte zaken die we niet kunnen plannen. Sluitingen in het kader van de Wet Damocles, meldingen van samenwerkingspartners, klachten/meldingen met een hoog risico of calamiteiten, kunnen aanleiding zijn om zaken toch op te pakken. Voor deze ad-hoc zaken hebben wij ruimte vrijgemaakt in de planning. Als uit de evaluatie blijkt dat een 'probleem' breder speelt, kan dit aanleiding zijn om het 'probleem' projectmatig op te pakken.
Een aantal van de zaken die in 2022 onze aandacht heeft gevraagd:

Kamerverhuur

Wij zien een toename van het aantal woningen dat wordt opgekocht om weer te worden verhuurd aan derden, zoals arbeidsmigranten en studenten. De praktijk is dat de hoeveelheid klachten en overlast meldingen, bij deze woningen toenemen.

Huisvestiging

Gedurende 2022 waren er maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed waren en zijn op VTH. Zo heeft VTH een actieve rol gespeeld bij – met name de particuliere - huisvesting van Oekraïense vluchtelingen door locatie-specifieke controles uit te voeren en waar nodig en mogelijk vergunningen te verlenen. Ook de opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV) heeft gezorgd voor extra inzet bij toezicht en handhaving.

Acties boeren

De acties van de boeren hebben het afgelopen jaar ook extra inzet gevraagd van VTH.

Toezicht & Handhaving				
		Realisatie 2021	**Realisatie 2022**	**Prognose 2023**
Omvang activiteiten:	**Bouw:** Toezicht bouw	**849**	**796**	**822**
	Toezicht brandveiligheid	**200**	**Veiligheids-regio**	**Veiligheids-regio**
	Klachten bouw	**140**	**112**	**126**
	Milieu: Toezicht milieu	**307**	**360**	**333**
	Energiegrootverbuik	**20**	**17**	**18**
	Klachten milieu	**90**	**33**	**61**
	Ondermijning: Ondermijningsdagen	**n.v.t.**	**9**	**10**
	Drone vluchten in dagen	**n.v.t.**	**5**	**16**
	BW/APV: Toezicht buiten kantooruren In dagen	**126**	**120**	**123**
	Toezicht overlast honden (bijtincidenten)	**12**	**17**	**14**
	Procesverbaal parkeren	**n.v.t.**	**65**	**65**
	Wees voer- en vaartuigen	**5**	**7**	**6**
	Toezicht DOR (Digitaal Opkoop Register)	**n.v.t.**	**n.v.t.**	**40**
	Klachten BW/APV	**1212**	**1661**	**1436**
	Toezicht Horeca & Recreatie: Alcoholwet(inrichtingseisen pand)	**6**	**8**	**7**
	Toezicht (door Bureau MBall)19 avonden	**167**	**55**	**111**
	Klachten Horeca & recreatie	**10**	**4**	**7**
	Groen & Buitengebied: Toezicht kapvergunningen	**32**	**35**	**33**
	Toezicht Inpassingsplannen	**3**	**9**	**6**
Wat zegt het VTH-beleid:	Doel: **1. Een goede kwaliteit van de leefomgeving: veilig, gezond, duurzaam en schoon** • Binnen de handhaving geven we een hoge prioriteit aan veiligheid en zijn alert op ondermijning; • We leveren binnen de mogelijkheden van ons VTH-takenpakket een bijdrage aan de energietransitie, gezonde leefomgeving en het behoud van ruimtelijke kwaliteit en groen; **2. Een goede uitvoeringskwaliteit met een organisatie die staat** • We implementeren de kwaliteitscriteria Frysk Peil; • We onderzoeken de haalbaarheid van een “hard piket” voor de bereikbaarheid van VTH-toezicht buiten kantooruren; **3. Een klantgerichte dienstverlening** • Onze dienstverlening is deskundig en dichtbij; • Adequate afhandeling meldingen en klachten; • We kennen ons grondgebied weten wat er speelt;			
Gemeenschappelijke thema’s uit de college/coalitie-akkoorden van de OWO-gemeenten:	• **Zichtbaar, benaderbaar, meedenkend en betrouwbaar;** • **Aanpak ondermijning;** • **Duurzaamheid;** • **Klanttevredenheid;**			

Wat gaan we doen:	• Uitvoeren controles op het gebied van milieu, bouw, brandveiligheid, openbare ruimte en bestemmingsplan; • Onderzoek haalbarheid “hard piket” voor de bereikbaarheid van VTH-toezicht buiten kantooruren; • Uitbreiding team toezicht & handhaving; • Instroom nieuwe medewerkers opleiden en huidige medewerkers begeleiden bij hun doorontwikkeling; • Richten op het Digitaal opkoop register (Dor); • Nieuwe werkwijze toezicht evenementen implementeren; • Verbeteren proces ondermijning; • Meer handhavers op straat;

7 (DOOR)ONTWIKKELEN

In 2022 hebben we een aantal doelstellingen uit ons uitvoeringsprogramma en VTH-beleid opgepakt. In 2023 staan wij voor een aantal nieuwe uitdagingen. We blijven werken aan onze dienstverlening en bereiden ons voor op ingrijpende veranderingen als gevolg van nieuwe wetgeving. In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijke ontwikkelingen .

7.1 Klanttevredenheidonderzoek

In 2023 gaan we meten hoe tevreden aanvragers van vergunningen zijn met het aanvraagproces en de dienstverlening. Door feedback te vragen, daarvan te leren en merkbaar verbeteringen door te voeren, blijven we in beweging en stemmen we onze dienstverlening af op onze klanten.

7.2 Nieuwe VTH vakaplicatie

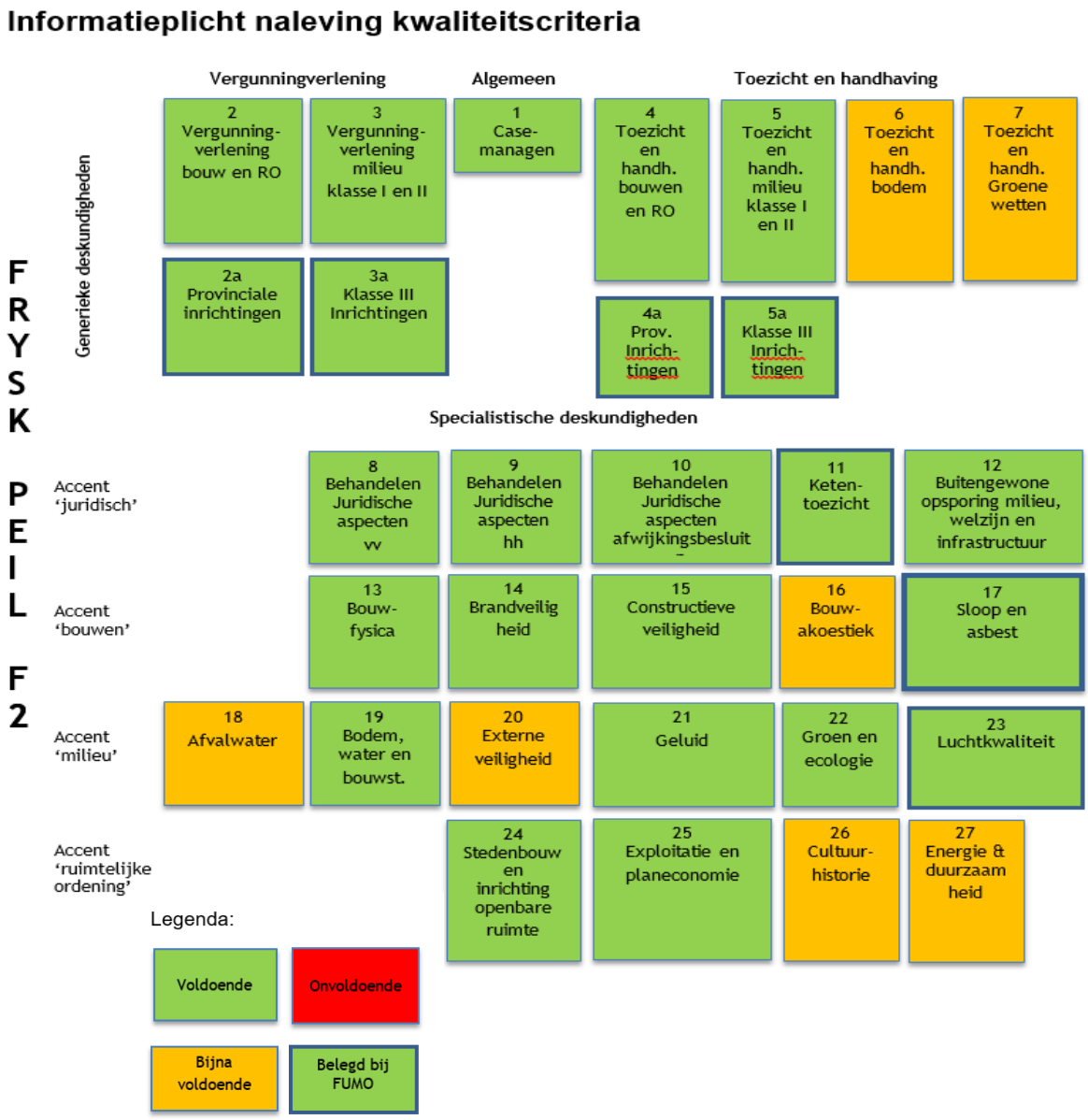
In 2022 is gewerkt aan de inrichting van de nieuwe VTH-vakapplicatie. De huidige applicatie wordt niet langer ondersteund door de leverancier. Daarnaast zorgt de komst van de Omgevingswet ervoor dat processen sowieso anders ingericht moeten worden. In januari 2023 is de conversie van oud naar nieuw succesvol verlopen en kan verder gewerkt worden aan optimalisatie van deze applicatie.

7.3 Kwaliteitscriteria

In de Wet VTH is omschreven dat gemeenten en provincie verplicht zijn om kwaliteitscriteria vast te stellen in een beleidsnota of verordening.
De door de raad vastgestelde Verordening kwaliteit VTH bevat de verplichting voor het college om jaarlijks mededeling te doen aan de raad over de naleving van de kwaliteitscriteria. In de afbeelding hieronder is weergegeven op welke deskundigheidgebieden de OWO-gemeenten voldoen (groen) en op welke vlakken we nog niet voldoen (oranje), de vlakken met een blauwe rand zijn bij de FUMO belegd. Deze deskundigheidsgebieden zijn niet alleen gericht op de afdeling VTH maar op de afdeling Ruimtelijke Ordening binnen de 3 organisaties. Op de vlakken waar nog niet wordt voldaan, wordt actie op ondernomen om te kunnen voldoen. De benodigde acties die hier worden gedaan variëren van scholing, invullen van ontbrekende functies tot samenwerkingsmogelijkheden met andere overheden.
OWO scoort op geen enkel deskundigheidgebied een onvoldoende. Van de 27 thema's scoren we op 20 een voldoende. Provinciaal gezien staan we er goed voor wat betreft de kwaliteitscriteria. Dit kunnen we met name door middel van de OWO-samenwerking realiseren. Provinciebreed zien we dat gemeenten vaak met de zelfde thema's en de invulling hiervan worstelen. Dit heeft met name te maken met het feit dat een aantal thema's nieuw en heel specifiek gericht zijn (zoals Energie & Duurzaamheid). Hierdoor ligt er een uitdaging om gespecialiseerde mensen te vinden, of om een samenwerking aan te gaan en invulling te geven aan deze thema's.

Er is in 2021 een provinciaal dashboard opgezet. Dit overzicht geeft provincie breed aan of er al dan niet wordt voldaan aan de criteria en waar we kunnen samenwerken. Door samenwerking kan het gewenste VTH-kwaliteitsniveau in de provincie Fryslân worden geborgd. Op basis van het dashboard worden er via 'Werken in Friesland' gerichte opleidingen aangeboden. Uit de eerste analyse blijkt dat er met name op de deskundigheidsgebieden: Groen en ecologie (Wabo), Exploitatie en planeconomie, Cultuurhistorie en Energie en duurzaamheid samenwerkingsmogelijkheden zijn.

Voor 2023 staat het op de planning om de kwaliteitscriteria van de OWO-gemeenten weer up to date te krijgen en de samenwerkingsmogelijkheden verder uit te werken. OWO/VTH neemt hierin een regierol.

7.4 Opleiden

Kennisontwikkeling van de professional staat centraal in de persoonlijke ontwikkeling, dit vormt immers de basis om onze werkzaamheden goed uit te kunnen voeren. Naast persoonlijke opleidingswensen en duurzame inzetbaarheid, besteden we aandacht aan permanente educatie in het kader van de Omgevingswet, de kwaliteitscriteria en de Wkb:

7.5 Bodemplaat VTH

OWO-VTH draait nu ongeveer 7 jaar. De startformatie is in die jaren nagenoeg gelijk gebleven. De grote ontwikkelingen die voor de deur staan, zoals de Omgevingswet, Ondermijning en de veranderende samenleving vragen om een heroriëntatie op formatie en middelen zowel in kwalitatieve als kwantitatieve zin. In 2023 gaan we analyseren en een plan opstellen dat OWO-VTH klaar stoomt voor de komende jaren.

8 SAMENWERKING, AFSTEMMING

De OWO-gemeenten stellen doelen en prioriteiten op basis van risico's en bestuurlijke ambities. Wij zijn echter niet alleen. Wij vormen een onderdeel van een veel groter geheel, zowel geografisch als organisatorisch. Andere instanties stellen ook doelen en prioriteiten die van toepassing zijn op het leefgebied van de OWO-gemeenten. Voor het behalen van deze doelen wordt vaak medewerking gevraagd van de gemeentelijke organisatie. Daar waar het kan laten stemmen wij onze uitvoering af of sluiten wij met onze uitvoering aan . Afstemming vindt plaats via verschillende overlegvormen, waarvan de belangrijkste hieronder zijn beschreven.

8.1 OWO

OWO is de intergemeentelijke samenwerking tussen de gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland. Drie gemeenten met een eigen identiteit die door samenwerking sterker staan. Door krachten te bundelen kunnen de gestelde doelen, een goede UitvoeringsKwaliteit vermindering Kwetsbaarheid, Klantgerichte dienstverlening en Financiën (beschikbare middelen zijn in evenwicht met de gestelde doelen) realiseren.

8.2 Provinciaal VTH overleg

Het bestuurlijk Fries VTH-overleg vindt drie keer per jaar plaats. Hierin vindt op provinciaal niveau afstemming plaats tussen diverse bevoegde gezagen (gemeenten, provincie en Wetterskip), FUMO, terreinbeheerders, politie en justitie. In het overleg staat een breed scala aan beleids- en operationele zaken op de agenda. Jaarlijks wordt er vanuit dit overleg provincie breed een aantal meer themagerichte toezicht-/handhavingsprojecten geïnitieerd. Voor zover deze projecten aansluiten bij de gemeentelijke prioriteitstelling, nemen we deel aan deze projecten.

8.3 BOA samenwerking

In het kader van de samenwerking tussen Boa’s van OWO-VTH en politie vindt jaarlijks een afstemmingsoverleg tussen de politie en de Boa’s plaats om de lijntjes tussen beide organisaties kort te houden.

In het bestuurlijk VTH-overleg is besloten dat er in de provincie Fryslân een dekkende BOA-structuur moet komen. Hiervoor is de provincie opgedeeld in clusters. OWO is in 2021 met Smallingerland een clusterverband aangegaan om te voldoen aan het aantal Boa’s binnen de BOA-structuur. Hiermee is in OWO-verband de BOA inzet garandeert en voldoen wij aan de gemaakte afspraken.

8.4 Integraal veiligheidsoverleg (IVO)

Maandelijks vindt het integraal veiligheidsoverleg plaats. Hieraan nemen deel de burgemeester, de teamchef van de politie de brandweercommandant en ambtelijke vertegenwoordigers van de vakgebieden handhaving, openbare orde en veiligheid en crisisbeheersing. In dit overleg vindt onder meer afstemming plaats tussen politie en handhaving en toezicht door de gemeente.

8.5 Veiligheidsregio Fryslân (VRF)

De Veiligheidsregio geeft vanuit haar wettelijke taak advies over brandveiligheid bij bestemmingsplannen en evenementen. Daarnaast controleert de Veiligheidsregio samen met ons bij de grotere en middelgrote evenementen. Ook controleert de Veiligheidsregio de brandveiligheid aspecten bij een bouwaanvraag en voert zij brandveiligheidscontroles voor ons uit.
De periodieke controles van de VRF zijn gebaseerd op provincie brede afspraken over de controlefrequenties van de verschillende locaties die zijn vastgelegd in ons Beleidsplan OWO-VTH.

De Veiligheidsregio informeert ons een paar keer per jaar over de bereikte resultaten in het lopende jaar. Ook in 2023 maken wij gebruik van de diensten van de veiligheidsregio. Wij verwachten ongeveer een gelijk aantal diensten af te nemen als vorig jaar.

8.6 FUMO

De OWO- gemeenten hebben een deel van de uit te voeren taken op het gebied van VTH overgedragen aan de Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO). Dit betreft een verplichte overdracht van taken (basistaken). Het gaat hierbij om de (voorbereiding van de) milieuvergunningverlening en het toezicht houden op deze vergunningen. Het toezicht betreft met name bedrijven die werken met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen en/of deze in opslag hebben. Voor de uitvoering van deze taken zijn afspraken gemaakt met de FUMO. Deze afspraken zijn vastgelegd in een Dienstverleningsovereenkomst (DVO). Daarnaast komen we jaarlijks een controleprogramma met de FUMO overeen. Er ligt een bevoegdheid voor het opleggen van de “bestuurlijke strafbeschikking milieu” sinds 1 januari 2014 bij de FUMO en hiervoor is een samenwerkingsovereenkomst met de FUMO afgesloten.

Onder de Omgevingswet moeten we extra taken overdragen aan de Omgevingsdienst. Hierbij gaat het om milieu belastende activiteiten (MBA’s). We zijn samen met de FUMO bezig om de impact van deze verschuiving in kaart te brengen. Voor 1 april 2023 is duidelijkheid over de omvang van over te dragen MBA’s.

Halverwege 2022 is Friesland breed uniform mandaat door de deelnemers aan de FUMO verleend.
De FUMO krijgt meer verantwoordelijkheid in het zelfstandig afhandelen van zaken. Wij hebben diverse keren account overleggen met de FUMO om de processen en zaken te bespreken.

Samen met de vernieuwing van de Governance structuur die de FUMO in 2021 heeft doorgevoerd, moet dit voor meer snelheid binnen de processen gaan zorgen. Uiteraard staat een goede communicatie richting de gemeente hierin voorop. In de afgelopen jaren heeft de FUMO samen met de deelnemers grote stappen gezet in het op orde brengen van de basis. Hiermee is de FUMO er nog niet. In 2022 zijn er middelen beschikbaar gesteld om organisatieopbouw en systemen verder door te ontwikkelen en de FUMO voor te bereiden op de nieuwe wetgeving.

Naast de projecten rapporteert de FUMO ons op verschillende momenten over de algemene voortgang:

- De kadernota geeft informatie ter voorbereiding van de begroting;
- De begroting geeft een financieel overzicht van de kosten en opbrengsten voor het komende jaar. De raad kan een zienswijze indienen tegen de begroting;
- De jaarstukken bieden inzicht in de ontwikkelingen en de resultaten van het afgelopen jaar, zowel inhoudelijk als financieel;
- In de (Halfjaar)rapportage Fbup201 rapporteren ze over de voortgang van de uitvoering van het jaarprogramma en projecten;
- In kwartaalrapportages staan de genoemde controles en tijdbesteding en percentages benutte uren.

De FUMO heeft naast de reguliere werkzaamheden voor de gemeente overstijgende projecten en collectieve taken een Fryslân-brede uitvoeringsprogramma opgesteld. Het AB van 15 december 2022 heeft hiermee ingestemd. Met ingang van 2022 is de FUMO gaan werken met een meerjarig programma basistaken. Dit meerjarig programma omvat alle basistaken en niet alleen de projecten. Uitgangspunten daarbij zijn naast het VTH-beleid basistaken Fryslân ook de nieuwe Producten- en dienstencatalogus (PDC) met bijbehorende kengetallen en het nieuwe sturings- en financieringsmodel.

Het Jaarprogramma basistaken FUMO 2023 is als bijlage bijgevoegd en wordt ter vaststelling aangeboden aan de colleges. Het algemeen bestuur (AB) van de FUMO heeft op 15 december 2022 met het Jaarprogramma basistaken FUMO 2023 ingestemd. Op dat moment ging men er vanuit dat de Omgevingswet op 1 juli 2023 in werking zou treden.

8.7 Gemeentelijke Organisatie

De gemeentelijke organisatie heeft ook voor haar eigen gebouwen, terreinen en activiteiten te maken met VTH. Denk bijvoorbeeld aan het gemeentehuis en de gemeentewerf of bijvoorbeeld bij activiteiten zoals grondverzet door de gemeente
Net als bij andere inrichtingen spreken wij de gemeentelijke inrichtingen aan als wij overtredingen constateren en werken wij volgens het toezicht en handhavingsprotocol om overtredingen ongedaan te maken. Er zijn in 2022 geen controles uitgevoerd bij een gemeentelijke inrichtingen. Deze controles worden namelijk één keer per vier jaar uitgevoerd.

Vergunningverlening gemeentelijke inrichtingen en activiteiten	**Realisatie 2021**	**Realisatie 2022**	**Prognose 2023**
Omgevingsvergunningen/meldingen/vooroverleggen	**17**	**32**	**24**
Toezicht gemeentelijke inrichtingen	**Realisatie 2021**	**Realisatie 2022**	**Prognose 2023**
Controles (gemiddeld 1x per 4 jaar)	**6**	**0**	**3**

9 CAPACITEIT EN BUDGETTEN

Voor de uitvoering van de handhavingsactiviteiten zijn middelen nodig. De activiteiten vragen inzet van personeel en er zijn financiële middelen nodig. Financiële middelen kunnen worden ingezet voor externe ondersteuning bijvoorbeeld in de vorm van expertise of voor het laten uitvoeren van onderzoek ten behoeve van handhaving. Tevens zijn financiële middelen nodig voor de aanschaf van apparatuur en zaken als persoonlijke beschermingsmiddelen.

De beschikbare personele en financiële middelen voor 2023 zijn als volgt:

Financiële en personele middelen OWO-VTH	Fte 2022	Fte 2023	Middelen	Per gemeente
Formatie	41,18	45,18		15,06
flexibele schil			€ 57.000	€19.000
Materiële kosten			€ 215.000	€71.667

De totale capaciteit en middelen in bovenstaande tabel zijn:

- exclusief de inzet door de FUMO voor het uitvoeren van de basistaken (o.a. zware milieucontroles);
- exclusief inzet voor de implementatie van de Omgevingswet. Hiervoor zijn in de 3 gemeenten budgetten gereserveerd.

De formatie van de afdeling OWO-VTH is 4 fte hoger dan het jaar daarvoor. Dit is het gevolg van de beschikbaar gestelde middelen in te zetten voor meer BOA capaciteit buiten en op het thema Ondermijning.

Uit de materiële kosten worden specialistische adviezen vergunningverlening en handhaving betaald. Denk aan adviezen over brandveiligheid, geluid- en bodemadviezen, constructieve veiligheid. Maar ook aan budget voor diverse handhavingskosten als handhavingsgereedschappen, kleding, schoenen e.d. en voor monstername, analyses en kleine kosten handhavingsacties.
Gedurende het jaar zal monitoring plaatsvinden en waar nodig zal bijgestuurd worden.